

گزارش کوتاه علمی

اولین گزارش از وقوع ویروس پیسک رگبرگ میخک (CVMV) روی میخک از ایران

FIRST REPORT OF *Carnation Vein Mottle Virus*(CVMV) INFECTING CARNATION IN IRANحسین بیات^۱ و تبسم قطبی^۲

۱. ایستگاه ملی تحقیقات گل و گیاهان زینتی محلات

۲. مؤسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، بخش تحقیقات ویروس شناسی گیاهی

گیاه زینتی میخک (*Dianthus caryophyllus*) توسط ویروس‌های بسیاری که برخی اختصاصی گل میخک هستند آلوده می‌شود. از آنجایی که تکثیر میخک از طریق قلمه صورت می‌گیرد، ویروس‌ها به سهولت از طریق قلمه‌های آلوده منتقل می‌شوند. به دنبال مشاهده نشانه‌های عمومی آلودگی‌های ویروسی در گلخانه‌های میخک شهرستان محلات، در سال ۱۳۸۶ تعداد ۱۴۲ نمونه با علائم مشکوک ویروسی از جمله: پیسه‌ای شدن، نقاط و لکه‌های سبز تیره رگبرگی در برگ‌های بالایی، نقاط و لکه‌های قرمز مایل به ارغوانی، نکروز برگ‌های پایینی، پیسک خفیف، خراشک، نقوش حلقوی و خطی در برگ‌های بالایی جمع‌آوری گردید. نمونه‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آنتی‌بادی اختصاصی تهیه شده علیه ۳ ویروس مهم آلوده کننده میخک: ویروس پیسک رگبرگ میخک (*Carnation vein mottle virus* (CVMV)، ویروس خراشک حلقوی میخک (*Carnation etched ring virus* (CERV) و ویروس لکه حلقوی میخک (*Carnation ring spot virus* (CRSV) در آزمون سرولوژیکی ساندویچ دو طرفه الیزا (DAS-ELISA) توسط آنتی‌سرم‌های چند همسانه‌ای (تهیه شده از Plant Research International هلند) ارزیابی شدند. آستانه جذب نمونه‌های آلوده، سه برابر میانگین جذب سه چاهک حاوی عصاره گیاه سالم (کنترل منفی) تعیین شد. از میان ۱۴۲ نمونه مورد بررسی ۹ نمونه با آنتی‌سرم ویروس CVMV و ۳۶ نمونه با آنتی‌سرم ویروس CERV واکنش مثبت داشتند، در حالی که هیچ یک با آنتی‌سرم CRSV ویروس واکنش نداشتند. طبق نتایج به دست آمده از این تحقیق، از میان ۱۴۲ نمونه مورد بررسی، حدود ۶/۳٪ به ویروس CVMV (۹ نمونه) و حدود ۲۵/۳٪ به ویروس CERV آلودگی داشتند (۳۶ نمونه) و ۴ نمونه نیز به هر دو ویروس به طور توأم آلودگی نشان دادند. بنابراین، با توجه به نتایج آزمون‌های انجام شده، آلودگی به دو ویروس CERV و CVMV در نمونه‌های مورد بررسی محرز گردید، که این اولین گزارش از وقوع

ویروس CVMV روی گیاه زیتنی میخک از ایران می‌باشد. البته با توجه به گستردگی علائم ویروسی در گلخانه‌های میخک شهرستان محلات و سنجش تعداد محدودی نمونه با تنها ۳ ویروس مهم و اختصاصی میخک و درصد پایین آلودگی میخک‌ها به ویروس CVMV می‌توان نسبت به آلودگی گیاه میخک به سایر ویروس‌های مهم و آلوده کننده گیاهان زیتنی مشکوک بود، که نیاز به بررسی و تحقیقات بیشتری در آینده دارد.